

Na aprilskem večeru Sredi domovine Valentina Novak

V okviru niza večerov pod naslovom Sredi domovine na uradu vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu gostijo izjemne ustvarjalce, ki živijo in delujejo zunaj matične domovine.

17. aprila je bila gostja tokratnega večera področna podsekretarka za šolstvo v Porabju, profesorica slovenščine, dramaturginja, lektorica in urednica Valentina Novak. Pogovor z umetnico je vodila državna sekretarka na uradu Vesna Humar.

Vsestranska svetovalka za slovenski jezik v Porabju išče vrednost v vsem in če je ne najde, jo ustvari. Prav ustvarjalnost, inovativnost, domiselnost so ji nedvomno prav prišle tudi, ko jo je življenje poneslo v Porabje.

Kot je povedala, je že v drugem razredu vedela, da bo učiteljica in še danes čuti, da ji je svet najbližje prav skozi književnost in jezik. »Slovenščina omogoča mnogo kreativnosti,« je poudarila. Delo s Porabci je drugačno. Skromnost, visoko postavljene vrednote, pripadnost, soodvisnost, mehko so odlike, ki jih tako ceni med porabskimi ljudmi. »Izjemni so,« je opisala rojake, ki živijo onkraj madžarske meje. Meje, ki je močno zaznamovala karakter tamkajšnjega prebivalstva. Danes Porabje doživlja kot ideal. »To je skupnost, ki drugače diha. Toliko so me naučili mladi, pa tudi odrasli,« je poudarila in dodala, da je Porabje kljub svoji majhnosti zelo sposobno proaktivnega pogleda v prihodnost. S prekmurščino in sorodno porabščino se je ukvarjala tudi v monografiji Prekmurščina, kinč predragi. Veličina tega jezika, ki je skozi čas postala narečna tvorba, je razvidna že iz dejstva, da je bila med prvi-

mi dvanajstimi jeziki sveta, v katere je bilo prevedeno Sveto pismo. Valentina se rada ukvarja tudi z gledališčem. Je del njenega življenja, strast, ki ga je skozi obdobja negovala. Z veseljem to ljubezen prenaša tudi na učence in mlade. To

Z Valentino Novak se je pogovarjala državna sekretarka Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar. Foto USZS

je prostor, kjer učenci neverjetno hitro napredujejo tudi pri jeziku. V prihodnje jih čaka mnogo projektov, s katerimi želijo podpreti in motivirati otroke, mlade pri učenju jezika. Eden izmed projektov, ki se ga vedno z veseljem loti, je tudi publikacija Porabje z otroškimi očmi.

Valentina Novak prihaja z Goriškega, natančneje iz občine Rogošci, zato ji obmejno življenje ni tuje. Študij, s katerim si je pridobila naziv profesorice slovenščine, je končala na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Za diplomsko delo Prekmurje, prekmurščina in regionalni medij; analiza najbolj poslušane oddaje v prekmurščini na radiu Murski val je prejela študentsko Prešernovo nagrado. Poklicna pot jo je pred leti ponesla v Porabje, kjer je hitro stkala močne vezi in postala pomemben člen skupnosti. Kar nekaj let je na Dvojezični osnovni šoli Gornji Senik kot učiteljica asistentka poučevala slovenščino in predmet spoznavanje sloven-

stva, pripravljala raznovrstne interesne dejavnosti, izvajala projekte, učence pripravljala na tekmovanja ter zagotavljala strokovno pomoč drugim učiteljem. Poučevala je tudi na Gimnaziji sv. Gotarda v Monoštru. Leta 2020 se je za-

poslila na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo. Od takrat skrbi za načrtovanje, uvajanje in spremljanje izvajanja pred-

tru. Na strokovnem področju vseskozi tesno sodeluje s Centrom za slovenščino kot drugi in tuji jezik ter Inštitutom za narodnostna vprašanja. Veselita jo tudi oder in gledališče. Kot asistentka dramaturgije je že v študentskih letih izkušnje nabirala v Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer je sodelovala pri pripravi gledališke predstave Kim Komljanec Škart. Kasneje je svoje znanje in pridobljene veščine unovčila pri pripravi kar dveh gledaliških predstav kulturno-umetniškega društva Avgusta Pavla; ena od teh je nastala prav v sodelovanju z gledališko skupino Veseli pajdaši Zveze Slovencev na Madžarskem Števanovci. Danes je zaslužna za pripravo številnih proslav, literarnih večerov, pogovor in drugih dogodkov v Porabju. Ureja časopis Mlado Porabje, sodelova-

Zbrane sta navdušila mlada ponosna porabska Slovenca, Stefánia Dravec s prelepo odpetima pesmima in Máté Labritz z muhastimi pripovedkami v porabščini. Foto USZS

metov (slovenščine, dvojezičnih predmetov) in njihovega razvoja v Porabju, koordinira delo učiteljev, sodeluje pri pripravi sistemskih rešitev, strokovnih usposabljanj in aktivno strokovno sodeluje s porabsko skupnostjo, Državno slovensko samoupravo, Zvezo Slovencev na Madžarskem in Generalnim konzulatom Republike Slovenije v Monoš-

tr. la je pri nastajanju dokumentarnega filma Med Muro in Rabo, je urednica in soavtorica več izdaj publikacije Porabje z otroškimi očmi ter avtorica več strokovnih člankov in prispevkov s področja šolstva v Porabju. Tako je aktivno vključena v promocijo dvojezičnosti, šolstva in porabske skupnosti.